

Маја Вукић*
Универзитет у Нишу
Филозофски факултет
Департман за српски језик

УДК 811.163.41'35
Прегледни научни рад
Примљен: 30. 6. 2011.

ПОГЛЕД НА ПРАВОПИС СРПСКОГА ЈЕЗИКА МАТИЦЕ СРПСКЕ ИЗ 2010.¹

У раду су представљене непрецизности у формулацијама правила, термилошке погрешке, недоумице које се јављају приликом тумачења појединих правила из *Правописа* и неки од техничких пропуста у *Правилима* и *Речнику уз Правопис*.

Кључне речи: правопис, правописна норма, дублети, велико слово, спојено и одвојено писање.

0. Увод

0.1. Од појаве *Правописа српскога језика* Матице српске² крајем октобра 2010. у освртима на њега углавном су истицане разлике у концепцији овог приручника и разлике у правописним правилима која се у њему налазе у односу на *Правопис српског језика* Матице српске из 1993, прецизније 1994. године³.

Након кратке примене *Правописа* у наставној пракси⁴ можемо рећи да су потврђене све већ истакнуте добре стране овог приручника (на многим местима уклоњени делови који објашњавају историјат појединих питања; правила дата

* maja@filfak.ni.ac.rs

¹ Овај рад настао је у оквиру пројекта *Динамика структура савременог српског језика* (178014), који финансира Министарство просвете и науке Републике Србије.

² Митар Пешикан, Јован Јерковић, Мато Пижурца, *Правопис српскога језика* (измењено и допуњено екавско издање), редакција измењеног и допуњеног издања: Мато Пижурца (главни редактор), Милорад Дешић, Бранислав Остојић, Живојин Станојчић, Нови Сад, Матица српска : Будућност, 2010; у даљем тексту: *Правопис*.

³ Овде првенствено мислимо на вести које су пратиле излазак новог правописа, у којима се најчешће наводе, и даље прештампавају, речи аутора и рецензента *Правописа* (нпр.: www.blic.rs/.../Bez-vecih-promena-u-novom-izdanju-Pravopisa; www.istocnosarajevo.net/.../izmjena-i-dopuna-srpskog-pravopisa), уз ретке нешто детаљније анализе (<http://www.nin.co.rs/pages/article.php?id=58013>, <http://www.nish.rs/magazin/31-01-11/#30>).

⁴ Рад је написан на основу припрема за часове у оквиру курса *Правопис* (I година основних студија) на студијском програму Србистика на Филозофском факултету у Нишу (школске 2010/2011) и недоумица које су се појавиле током самог курса.

у сажетијем облику; уклоњени многи дублетни облици; уопштена правила, тј. доследнија примена правила уз мањи број изузетака итд.). Међутим, сматрамо да би, без тежње ка исцрпности, било потребно издвојити и “проблематична места” како би се, можда, у верзији намењеној ученицима основних и средњих школа, тј. у школском издању, и у наредним издањима “великог” *Правописа* могла наћи боља решења.

0.2. У 1. делу овог рада биће скренута пажња на неке погрешке у употреби и дефиницијама појединих лингвистичких термина у *Правопису*; у 2. делу биће издвојене неке непрецизне и нејасне формулације правила, које у знатној мери отежавају разумевање и усвајање тих правила; у 3. делу указаће се на пропусте који се (не)могу тумачити као техничке грешке, а не би требало да се такве грешке и пропусти јаве у нормативном приручнику овог типа; у 4. одељку биће издвојена нека правописна решења која одступају од смерница истакнутих у уводу *Правописа*, или од генералних правила; у 5. делу биће наведена нека места где се не може пронаћи јасан критеријум за понуђено правописно решење, а у 6. биће изнети закључци изведени из анализе.

1. Употреба појединих лингвистичких термина у *Правопису*

1.0. Из текста Правила издвојили смо неколико лингвистичких термина чије се дефинисање и/или употреба разликују у односу на то шта се под њима подразумева или како се употребљавају у релевантној србистичкој литератури. То се првенствено односи на термине: апозиција, атрибутив, везник, на типове везника, конструкција и реченица и на конструкцију “прилошко-заменичка веза”.

1.1. У делу о употреби запете, у тачки 150. в. најпре је поновљена дефиниција апозиције дата на претходној страни и изнета су упутства за писање запете у вези са њом: “**Апозиција**, тј. други назив једног појма, када се називи разликују по ширини значења тако што је један шири и општији, а други ужи и конкретнији (индивидуалнији) – н е о д в а ја се запетом онда када шири (општији) појам долази п р е ужег”⁵ и за то су наведени примери: “Гражданица је уведена вољом *руског цара* Петра Великог. – *Адвокат* Јован Петровић отворио је нову канцеларију. – *Метал* иридијум има велику примјену у електротехници”⁶.

Не улазећи у прецизност наведеног одређења појма апозиција, скрећемо пажњу на то да се међу примерима заправо не налази ниједан којим се

⁵ Сва истицања у цитираним примерима и тексту правила (шпационирањем, масним словима и курзивом) преузета су из *Правописа*. Наша су истицања означена подвлачењем, а примери смештани међу полунаводнике. Бројеви у заградама односе се на број странице у *Правопису* са које је нешто наведено.

⁶ Ијекавски облик 'примјена' вероватно је могао бити избегнут у екавском издању *правописа*.

илуструје употреба апозиције, већ су дати примери за атрибутив, одн. именицу у функцији конгруентног атрибута (*цар, адвокат, метал*). Такав поступак тешко је објаснити када се узме у обзир чињеница да се у наставку правила говори управо о употреби запете уз атрибутиве, “тј. именице са службом ближег одређивања других именица” (105). На том је месту пак наглашено да се правило о употреби запете уз атрибутиве сужава на два семантичка типа (?), од којих један чине они што имају “значање врсте или рода коме припада одређени појам: Живели су у селу Бистрици. – Река Бистрица налази су у покрајини Косову и Метохији...” (105). Ако се узме у обзир ово ограничење у значењу термина атрибутив и поједини примери за апозицију, намеће се питање према ком се критеријуму прави разлика између “апозиције” у синтагми ‘метал иридијум’ и атрибутива у ‘река Бистрица’ на пример.

1.2. Највише непрецизности код употребе лингвистичких термина везано је за термин *везник*, за типове *везника* и за конструкције које настају уз помоћ *везника*.

1.2.1. У тачки 153б. спој ‘па ипак’ означен је као “везник” напоредних реченица супротног односа (110). У новијој литератури о овом споју не говори се као о *везнику*, већ као о конструкцији сачињеној од *везника* ‘па’ и речце ‘ипак’ (нпр. Симић–Јовановић 2002: 687; Ковачевић 2003: 89–90) или једноставније о “изразу” (Клајн 2005: 239), чиме се ставља до знања да се ту ради о вези између двеју врста речи која није прерасла у сложени *везник*.

1.2.2. Даље, независним *везницима* прикључене су и модална реч ‘дакле’ и прилог ‘зато’ у функцији *везника* закључних реченица: “Ласте су се вратиле, *дакле* пролеће је ту. – Никола није купио карте, *зато* нећемо путовати. (110–111). Овај се тип реченица у новијој србистичкој литератури не издваја као посебан тип реченица (уп. нпр.: Ковачевић 1998: 36–41, Симић–Јовановић 2002, Мразовић 2009), а наведене речи, када се нађу на почетку друге клаузе у оквиру сложене реченице са координираним односом међу клаузама, јављају се у функцији семантичког конкретизатора конклузивног (‘дакле’) или каузалног односа (‘зато’) јукстапониране реченице.

1.2.3. У т. 153.б. објашњава се употреба запете у независнослуженој реченици “испред искључне реченице у тако сложеној реченици, тј. испред *везника*, одн. *везничких* спојева *само, једино, осим што, само што*” (110). *Дакле*, *везницима* искључних реченица⁷ сматрају се ‘само’ и ‘једино’, речи које не могу спадати у независне, одн. координиране *везнике* јер не могу повезати две синтаксеме у независну синтагму (**сви само Зоран; сви једино Милан*), већ спадају у партикуле, које се у реченицама наведеним у *Правопису* налазе у функцији рестриктивних квантификатора, одн. семантичких конкретизатора ексклузивног односа (в. Ковачевић 1998: 36–41). “Сви су се вратили кући, *само* је Зоран наставио пут [...] – Сви су изашли на испит, *једино* је Милан одустао” (110).

⁷ О неоправданости издвајања искључних реченица као посебног типа в. Ковачевић 1998: 36–41.

1.2.4. Осим при одређивању инвентара независних везника, у *Правопису* има проблема и у вези са разликовањем независних и зависних, одн. координираних и субординираних везника и конструкција.

1.2.4.1. Зависни везници ‘осим што’, ‘само што’ одређени су као независни (110) без обзира на компоненту ‘што’, којом се никада не остварује координирана, већ једино субординирана веза (Изостао је с посла због болести, што је разумљиво; Урадио је све што је могао), али и, још више, без обзира на то што је у литератури издвојен и детаљно анализиран тип зависносложених ексцептивних реченица, са везницима ‘осим што’, ‘само што’ и сл. (Ковачевић 1998: 203–222). Уз то, у *Правопису* је ‘осим што’ одређено као везник, а ‘као што’ или нпр. ‘него што’ као “везничка конструкција” (117).

1.2.4.2. Зачуђујуће је и то што је сложени везник ‘тако да’ означен као везник саставних реченица. У вези са употребом запете у сложеним реченицама стоји да се она пише “у саставној реченици испред реченица с последичним значењем, која је за прву везана везничком конструкцијом *тако да*: Зоран врло вешто вози ауто, тако да му сви завиде.” (111). Ни у једној од граматика српског језика (ни у старијим ни у новијим) нисмо наишли на везник *тако да* као везник не само саставних него ни било ког типа независносложених реченица, што је сасвим разумљиво с обзиром на зависни везник ‘да’ као компоненту сложеног везника.

1.2.4.3. У вези са писањем запете такође, о везнику ‘док’ пише се као о једном од везника “који повезују напоредне реченица супротног односа” (110). У литератури је већ аргументовано показано да овај везник припада хипотакси, а не паратакси (Ковачевић 1998: 21–23), а нема га међу везницима супротних реченица у великом броју граматика (Брабец–Храсте–Живковић 1954; Миновић–Ајановић 1981; Симић–Јовановић 2002), као ни у Станојчић–Поповић–Мицић 1989. Сврставање везника ‘док’ у супротне везнике посебно изненађује ако се узме у обзир то што је аутор поглавља о интерпункцији један од аутора последње наведене граматике.

1.2.4.4. У вези са интерпункцијом морамо истаћи и то да се у *Правопису* појавила нелогичност при одређивању врста релативних зависних клауза и при писању запете испред њих. У т. 155. међу “односне зависне реченице”, испред којих се пише запета, уврштен је пример: “Ко брзо суди, брзо се и каје.” (114), а већ на следећој страни пише да се “односна зависна реченица са службом субјекта не одваја [...] запетом од предиката [...] иако се налази у положају инверзије: Ко узме кајаће се, ко не узме кајаће се. – Ко ради не боји се глади”. Већ на први поглед може се видети да се овде ради о истом подтипу сложених реченица са релативном зависном клаузом, тј. да се у свим примерима налазе релативне клаузе са функцијом субјекта, које се, према правилу, не одвајају запетом.

1.2.4.5. Нејасно је због чега се у одељку о писању запете у сложеним реченицама са напоредним (координираним) односом међу клаузама (110–113) пише

и о простим реченицама са поредбеном конструкцијом (за поређење по неједнакости) и поред тога што се о њима пише као о “недореченим реченицама” (111). “Петар је бољи него Иван”, а исто се односи и на оне које имају придев ‘друкчији, -а, -е’ или прилог ‘друкчије’ и поредбену конструкцију: “Ради се данас друкчије *него* некад” (111). Чак и да говоримо о овим примерима као о “недореченим реченицама”, њиховом реконструкцијом долази се до сложених реченица са поредбеном зависном клаузом уведеном везником ‘него што’ (Ради се данас друкчије него што се радило некад). Дакле, најмање што би се овде могло учинити јесте померити ову тачку у део о писању запете на нивоу просте реченице.

1.3. Нејасан је и начин на који је сачињена формулација “прилошко-заменичке везе”, која се односи на следећу реченицу: “Срасле су и промениле значење прилошко-заменичке везе (настале су нове речи): *зато, затим, сасвим, потом, стога, међутим, притом* ‘истовремено’” (96). Новонастале речи састоје се од предлога и заменице, тако да двокомпонентни атрибут у називу није настао на основу састава, а према врсти наведене речи припадају прилозима или партикулама (‘међутим’), па ни ту не можемо тражити основу за формулацију термина.

2. Непрецизне формулације у тексту Правила

2.0. У нормативном приручнику какав је *Правопис* не би се смела наћи (у најмању руку) непрецизна одређења као што су: “без ослонца у правописним правилима устаљује се...” (69), “на граници прихватљивости у стандардном српском језику” (89), “потиснуто без уверљивих разлога” (333) и сл.

2.1. Пошто у правописном правилу стоји: “Без ослонца у правописним правилима устаљује се и формулација у честиткама: Срећни **Б**ожићни и **Н**овогодишњи празници (с ослонцем на т. 59)”, где се налази правило о употреби великог слова у називима празника Нова година и Божић, читаоцу, одн. кориснику *Правописа*, намеће се недоумица да ли се ту ради о процесу који није завршен, па је наведена форма неправилна, или је то већ правописно прихватљив облик, иако нема основа за такав начин писања.

2. 2. Даље, у напомени уз т. 111 стоји да су “на граници прихватљивости у српском стандардном језику [примери] типа: спао је *на ништа*; створено је *из ничега*, у *ничему* су преживели” (89), где се при тумачењу правила може поставити питање са које стране “границе” се налазе наведени примери. Друкчије речено, лингвистички образованим корисницима јасно је да се овде ради о стилски маркираним формама, међутим, пошто је *Правопис* намењен свима који се у комуникацији служе писаном формом српског језика, а не само онима којима је бављење језиком струка, требало би да формулација правила у оваквом приручнику буде што прецизнија.

2. 3. Код примене *Правописа* у настави следеће формулације представљају посебну потешкоћу: “потиснуто без уверљивих разлога” и “савремени спонтани српски израз”.

2.3.1. У вези са топонимом *Истанбул* у Речнику *Правописа* стоји: “**Истанбул** (потиснут је, без уверљивих разлога, фонетизам са -*мб*-; уп. трад. Стамбол, презиме Стамболић; није било ни разлога да се у срп. култури истисне назив Цариград, уп. друкчије у избору између Беч – Вијена, Рим – Рома)” (333). Сматрамо да се полемичким примедбама као што су ове о “неуверљивости разлога” за нормирање неког облика или пак то да “није ни било разлога” за напуштање неке форме може само нарушити ауторитет нормативног приручника, а ауторитет би засигурно морао имати *Правопис* једног језика.

2.3.2. Проблем у настави представља и наредно објашњење: “Савременом спонтаном српском изразу својствени су једино облици са *в* уместо изворног *х* у примерима као: *бува* (али презиме *Буха*), *мува*, *дувати*, *грувати*, *кувати*... (31). Овде се поставља питање који се ниво савременог језика подразумева под “спонтаним српским изразом”, тј. како тумачити значење ове синтагме. Осим тога, у наставку исте тачке стоји да је, у односу на поменуте облике својствене “спонтаном српском изразу”, “знатно реалнија равноправност облика: *уво* и *ухо*, *глув* и *глух* [...], *настух* : *настув*, *вајат* : *хајат*” (31). Ту је нејасно на основу чега је утврђено шта је фреквентније и “обичније” у савременом језику, а шта већ треба да изгуби статус нормативног облика, посебно када се узме у обзир последњепоменути пар.

3. Места која се (не)могу тумачити као технички пропусти

3.0. Проблем приликом примене *Правописа* могу представљати и места која су, несумњиво, последица омашки техничке природе, али где није једноставно разлучити који облик “важи”, а који не⁸.

3.1. У т. 20.б. стоји јасно изнето правило о изузецима од једначења сугласника по звучности како би се избегло стварање групе од два иста сугласника, што би имало даље последице по облик и значење речи. Међу примерима “из новије лексике” који илуструју правило налази се и реч “нузспецијалност”. Међутим, у т. 25.б. наведени су изузеци од правила према коме се “два иста или слична сугласника (парњаци) свде [...] по правилу на један (промени често претходи једначење по звучности)” (40) и ту је као илустрација овог правила поново наведена иста именица, али у облику “нусспецијалност”. Из овако понуђених

⁸ Са жељом да се такве омашке избегну у наредним издањима, подвлачењем само истичемо неке од превида лектора и коректора издања: “Као интерпункцијски знак две тачке се пишу [...] иза реченице одн. њеног дела који уводе у садржај реченице која следи” (130).

правила и илустрација за правило немогуће је разлучити шта аутори предлажу као правописно правилан облик.

3.2. Слично томе, у вези са једначењем сугласника по месту и начину артикулације у напмени 2 уз т. 22 набројане су позајмљенице у “којима пишемо (и изговарамо) *м* испред *б* и *п* када га преузимамо из изворног језика: *амбиција*, *ампула* [...] *симплификација*, *Истанбул* (заст. одн. ист. *Стамбол*...” (39), где очигледно облик “Истанбул” не треба да стоји, него у делу правила где су примери за одступање од једначења (*Нирнберг*, *Канбера*).

3.3. У поглављу о спојеном и одвојеном писању речи, у т. 140. б. као пример за одвојено писање везе предлога и именице помиње се пример “у *прсте* (*знам га у прсте* у зн. *добро*)” (97), а у наредној тачки, на истој страни, као илустрација за спојено писање сличних веза даје се форма “*упрсте* (знати некога ‘сасвим, докраја’, ‘у душу’)”. На основу објашњења значења, која прате ове две графичке форме, нисмо у могућности да утврдимо неку значајну семантичку разлику између облика ‘упрсте’ и ‘у прсте’ и пошто предлошко-падежна конструкција ‘у прсте’ већ има конкретно значење (нпр.: дунути у прсте), можда би било упутније задржати и разлику у писању између конкретног и пренесеног значења.

3.4. У одељку о спојеном и одвојеном писању речи дати су примери за одвојено писање “када се титула налази иза имена односно презимена које се не мења из поетских (метричких) разлога” (т. 93), а као примери дати су спојеви у којима не видимо разлога за различито писање великог слова: “на сестрића Јован капетана, своме брату Милош Чобанину...” (84).

3.5. Највише неусаглашености у вези са обликом примера у *Правопису* ипак се појављује се “на релацији” Правила – Речник. Тако се, на пример, у тексту правила о спојеном и одвојеном писању налазе примери: инстант-доручак (т. 88.б), принцес крофне (т. 86.б), питбул теријер (т. 86.в), а у Речнику: инстант доручак, инстант кафа, инстант чорба; принцес-крофне, бул-теријер. Уз то се у Речнику налази полусложеница “аеро-транспорт”, а у истом делу књиге и значење скраћенице ЈАТ представљено је као “Југословенски аеротранспорт”.

3.6. Ови недостаци без сумње представљају омашке приликом писања *Правописа*, али њима никако није место у, поред граматике и речника, носиоцу стандарднојезичке норме, поготову тамо где се не може видети који облик има, а који нема статус “исправног”.

4. Одступања од основних опредељења аутора

4.0. У уводној речи главног редактора *Правописа* (7–8) истакнуте су неке од карактеристика измењеног издања које, чини се, нису одлика свих његових делова. Међу њима навешћемо само опредељење за укидање сувишних правописних дублета и скраћење текста Правила.

4.1. С обзиром на одлику коју су аутори истакли у уводу – “укидање сувишних ужеправописних двојстава” (7) – изгледа сувишно увођење трећег нормативног облика скраћеница за неке мерне јединице (т. 180.а): метар – т / м / м.; грам – г / г / г.; литар – л / л / л. Те су скраћенице у садашњем, али и у ранијим верзијама правописа, већ биле семантички оптерећене (м. – место, мушки; г. – господин, година, горњи; л. – лице, лист) тако да се додатним обликом ствара непотребно нагомилавање, а не покрива неки нови вид употребе, што би могло да буде разлог за стварање нове форме.

4.2. Евидентно је да је текст правила скраћен, што је добра страна ове верзије правописа, међутим, у тексту правила о употреби запете на пример, који смо помињали у више наврата, описана је употреба овог знака уз сваки тип зависносложених реченица понаособ, без обзира на то што постоји регуларност у вези са писањем запете уз већину од њих (нпр.: уз концесивне, каузалне, кондиционалне...).

5. Нејасни критеријуми за понуђена правописна решења

5.0. Поред свега већ наведеног, велики проблем код коришћења *Правописа* представљају и места где није могуће одредити којим критеријумом су се водили аутори при формулацији појединих правила или посебних случајева. Навешћемо само неколико примера.

5.1. У делу о спојеном и одвојеном писању речи пажњу су привукле синтагме у којима не можемо разлучити зашто се у неким спојевима “код којих је прва реч изван оваквих веза променљива и најчешће значи симболичко (заштићено) име , фирму и сл.” (81), та реч пише малим почетним словом: *Симпо* намештај, *Бош* пумпа : *карнекс* паштета, *панасоник* телевизор... (т. 85.б). Ако је ‘Симпо намештај’ производ поменуте фабрике, а не посебан тип намештаја и у оваквој вези се пише великим почетним словом, онда би требало и у синтагми ‘карнекс паштета’ написати име фабрике великим словом, јер се ни у овом случају не може говорити о посебној врсти производа (уп. нпр.: јафа кекс, мока кафа), већ само о производу поменуте фабрике.

5.2. Нејасан је разлог за полусложеничко писање споја ‘аеро-електрана’ (т. 84), у поређењу са сложеницама: ‘хидроелектрана’, ‘термоелектрана’. Овде се сигурно не може говорити о пропусту техничке природе пошто се исти облик (полусложеница) појављује и у Речнику. У овом случају први део, сматрамо, боље сложенице него полусложенице, односи се на принцип рада, а у тим случајевима спојеви су у *Правопису* писани као сложенице. Тако је нпр., осим у наведеним сложеницама ‘хидроелектрана’ и ‘термоелектрана’, у речима ‘фотосинтеза’, где ‘фото’ значи ‘светлосни’, ‘уз помоћ светла’ или у речи ‘радиоактивност’ или ‘радиогенетика’, где се ‘радио’ односи на зрачење као “принцип рада”.

5.3. Тешко је објаснити, такође, на основу ког критеријума је остало одвојено писање споја ‘у ствари’ (т. 141), када постоји акценатска обједињеност и “ново односно померено значење” (97) у односу на значење компонената, што су неки од основних критеријума за спојено писање и који су примењени у сличним ситуацијама у *Правопису*: ‘уистину’, ‘додуше’, ‘напросто’.

5.4. Даље, тешко је схватити, и генерисати неко правило у вези с тим, каква је разлика, с обзиром на критеријум о спојеном и одвојеном писању, између спојева ‘имејл-адреса’ (т. 88.б) и ‘интернет адреса’ (86.в); ‘ток-шоу’ и ‘лајт-шоу’, ако и у првој и у другој речи први део представља “принцип рада”.

5.5. У вези са писањем великог слова, поставља се и питање шта би могла значити полусложеница “биг-бен” (т. 88.б) написана малим почетним словом. Основно значење овог споја јесте “највећа сахат кула на свету са звоником” (<http://sr.wikipedia.org>), али се у том случају мора писати великим словом. Понуђено решење у *Правопису*, ако није техничка грешка, морало би имати неко додатно објашњење значења.

6. Закључак

У раду су представљена само нека од проблематичних места из *Правописа*. Та су места последица непрецизне употребе појединих лингвистичких термина, непрецизних формулација текста правила, превида техничке природе (нпр. неусклађености између Правила и Речника), недоследно спроведених почетних принципа и/или непостојања јасних критеријума за нека правописна решења.

У раду се нисмо бавили питањима која, као ни ранијим, овим правописом нису регулисана (нпр.: писање вишечланих назива градских општина и приградских насеља или питање критеријума при увођењу или пак задржавању дублетних форми). Тим смо се питањима раније бавили (Вукић 2011) или остају као тема за будуће прилоге.

Понављамо да нисмо тежили исцрпности приликом навођења места која стварају недоумице или потешкоће приликом примене *Правописа*, али се надамо ћемо указивањем макар на ова помоћи при стварању прецизније верзије.

Литература

- Брабец–Храсте–Живковић 1954: Ivan Brabec, Mate Hraste, Sreten Živković, Gramatika hrvatskoga ili srpskoga jezika, Zagreb, Školska knjiga.
- Вукић 2011: Маја Вукић, *Писање вишечланих ојконима у српском на примеру назива са компонентом град/село*, у зб.: Селото и градът в културата на сърби и българи / Село и град у култури Срба и Бугара, Универзитетско издателство „Св. св. Кирил и Методиј“, Велико Търново, 2011, 35–44.

- Клајн 2005: Ivan Klajn, *Gramatika srpskog jezika*, Београд, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
- Ковачевић 1998: Милош Ковачевић, *Синтакса сложене реченице*, Београд, Рашка школа.
- Ковачевић 2003: Милош Ковачевић, *Конкуренција простих независних везника и везника са обавезним конкретизатором у српском језику*, у: Граматичке и стилистичке теме, Бања Лука, Књижевна задруга, 74–96.
- Миновић–Ајановић 1981: Milivoj Minović, Mustafa Ajanović, *Srpskohrvatski hrvatskosrpski jezik*, Sarajevo, Svjetlost – Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
- Мразовић 2009: Pavica Mrazović u saradnji sa Zorom Vukadinović, *Gramatika srpskog jezika za strance*, Novi Sad – Sremski Karlovci, Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.
- Симић–Јовановић 2002: Радоје Симић, Јелена Јовановић, *Српска синтакса, Књига 2, Теорија фразних структура*, Београд, Јасен.
- Станојчић–Поповић–Мицић 1989: Живојин Станојчић, Љубомир Поповић, Стеван Мицић, *Савремени српскохрватски и култура изражавања*, Београд, Завод за уџбенике и наставна средства.

Маја Вукић

REFLECTION TO THE ORTOGRAPHY OF SERBIAN LANGUGAGE BY MATICA SRPSKA FROM 2010

Summary

The work presents the imprecision in the formulation of rules, terminological errors, doubts that occur in understanding some of the rules from the *Orthography* and some technical omissions in the Rules and the Dictionary accompanying the *Orthography*.